

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1935 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för G. S. Cassel m. fl. från viss betalningsskyldighet.

(1:a avd.)

1:o) Uti en till riksdagen avlåten, den 1 februari 1935 dagtecknad proposition (nr 61) har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva (punkt 1), att Gunnar Sigurd Cassel må befrias från honom jämlikt krigshovrättens utslag den 6 februari 1934 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 2,704 kronor 88 öre, samt att ifrågavarande belopp må ur flygvapnets räkenskaper avskrivas.

Vice korpralen vid flygskolkåren Gunnar Sigurd Cassel var den 28 juli 1932 före början av ett flygpass i förarens frånvaro sysselsatt med igångsättande av motorn å flygplanet nr 5563, vid vilket Cassel tjänstgjorde såsom mekaniker. Motorn kom härunder i gång på fullvarv, varvid flygplanet rullade framåt och gick runt med påföljd att åtskilliga skador uppstodo å planet. Efter med Cassel hållet förhör ålade chefen för flygskolkåren genom lagakraftvunnet beslut den 8 augusti 1932, jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten, Cassel för vårdslöshet i fullgörande av tjänsteplikter disciplinstraff av vaktarrest i fyra dagar. Sedan därefter frågan om ersättning i anledning av olyckan gjorts till föremål för handläggning vid Skånska kavalleriregementets krigsrätt, yrkade vederbörande åklagare därstädes, att Cassel såsom vållande till olyckan måtte förpliktas ersätta kronan kostnaderna för flygplanet iståndsättande med 2,704 kronor 88 öre.

Enligt utslag den 14 november 1933 fann krigsrätten genom vad i målet förekommit utrett, att Cassel genom försumlighet i tjänsten finge anses vållande till skadorna å flygplanet, vilka skadors avhjälpande dragit en kostnad av 2,704 kronor 88 öre, och förpliktade krigsrätten honom att till statsverket genast utgiva nämnda belopp, 2,704 kronor 88 öre.

Krigshovrätten, där Cassel anförde besvär, fann enligt utslag den 6 februari 1934 skäl ej vara anført, som föranledde ändring i krigsrättens utslag.

Krigshovrättens utslag har vunnit laga kraft.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Cassel sedermera — med förmålan att han icke ägde några tillgångar utöver sin lön, ävensom att ett utgivande av det honom ådömda skadeståndet skulle för lång tid framåt undergräva hans ekonomi — anhållit att av nåd bliva befriad från den honom ålagda betalningsskyldigheten.

Flygstyrelsen och statskontoret, som avgivit utlåtanden i ärendet, hava på anförda skäl tillstyrkt, att riksdagens medgivande till efterskänkande av statsverkets ifrågavarande fordran hos Cassel måtte utverkas.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må medgiva, att G. S. Cassel må befrias från honom jämlikt krigshovrättens utslag den 6 februari 1934 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 2,704 kronor 88 öre, samt att ifrågavarande belopp må ur flygvapnets räkenskaper avskrivas.

2:o) Uti ovanberörda proposition (nr 61) har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen medgiva (punkt 2) att Gösta Helge Werasoff Sandström må befrias från honom jämlikt Stockholms rådhusrätts utslag den 12 februari 1934 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 650 kronor, samt att ifrågavarande belopp må ur flygvapnets räkenskaper avskrivas.

Vid andra flygkåren tjänstgörande värnpliktige nr 2055 45/1933 Gösta Helge Werasoff Sandström framförde den 11 december 1933 i tjänsteärende lastautomobil B 2670 från Vasagatan mot Klara Mälarstrand i Stockholm. Vid automobilens framförande under därvarande järnvägsbro stötte en å automobilens lastad låda, innehållande en kronan tillhörig flygmaskinsmotor, mot en av brons balkar med påföljd att lådan föll i gatan och flygmaskinsmotorn skadades.

Sandström ställdes sedermera under åtal vid Stockholms rådhusrätt för ovarsamt framförande av motorfordon. I målet förde kronan ersättningstalan mot Sandström på grund av de vid ifrågavarande tillfälle uppkomna skadorna å flygmaskinsmotorn.

Genom utslag den 12 februari 1934 prövade rådhusrätten — enär av utredningen i målet framginge, att Sandström vid tillfället brustit i den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall betingats av omständigheterna, samt därigenom vållat påkörningen och därvid uppkomna skador — jämlikt 2 och 16 §§ vägtrafikstadgan rättvist döma Sandström för vad han sålunda låtit komma sig till last att böta 10 dagsböter, varje dagsbot fastställd till en krona, att tillfalla kronan. Därjämte förpliktades Sandström att till kronan genast mot kvitto utgiva av kronan i skadestånd fordrade 650 kronor.

Rådhusrättens utslag har vunnit laga kraft.

Hos Kungl. Maj:t har Sandström — med förmålan, bland annat, att han saknade medel till gäldande av det honom ådömda skadeståndet — anhållit att av nåd bliva befriad från betalningsskyldighet.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Sandström vid företagen undersökning befunnits sakna utmättningsbar egendom.

Flygstyrelsen och statskontoret hava i yttranden över ansökningen på anförda skäl tillstyrkt, att riksdagens medgivande till efterskänkande av ifrågavarande fordran hos Sandström utverkades.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att G. H. W. Sandström må befrias från honom jämlikt Stockholms rådhusrätts utslag den 12 februari 1934 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 650 kronor, samt att ifrågavarande belopp må ur flygvapnets räkenskaper avskrivas.

3:o) Uti ovanberörda proposition (nr 61) har Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva (punkt 3) att Nils Gösta Schyllander må befrias från betalningsskyldighet till kronan beträffande dels enligt Göta trängkärs krigsrätts utslag den 13 januari 1934 och krigshovrättens utslag den 5 juni 1934 utdömda 3,078 kronor 75 öre jämte ränta, dels ock ett belopp av 17 kronor 50 öre, samt att de belopp, från vilkas gäldande Schyllander sålunda befrias, må ur lantförsvarets räkenskaper avskrivas.

Den 14 november 1933 utbröt eld i ett fänriken Nils Gösta Schyllander å vinden i Göta trängkärs kanslihus tilldelat boningsrum. Omständigheterna vid olyckstillfället voro följande:

Schyllander hade nämnda dag, sedan en värnpliktig vid halv femtiden på eftermiddagen eldat i kakelugnen uti ifrågavarande boningsrum, ungefär en halvtimme därefter avlägsnat sig från rummet utan att tillse eldbrasan eller vidtaga några till betryggande av eldsäkerheten erforderliga åtgärder. Schyllander hade icke givit den värnpliktige några instruktioner för sättet vare sig att elda eller att vidtaga erforderliga åtgärder för eldsäkerhetens betryggande. Vid tiotiden på aftonen hade Schyllander upptäckt, att eld utbrutit i rummet och därvid omedelbart alarmerat Skövde stads brandkår men samtidigt för vaktbefälhavaren framhållit, att det vore onödigt att blåsa i kårinstruktionen föreskriven brandalarm, varför denne uraktlåtit detta. Eldsvådan anses hava uppkommit därigenom, att glöd eller eldbrand fallit ur kakelugnen och antänt i rummet befintliga brännbara ämnen.

Med anledning av vad sålunda förekommit ställdes Schyllander av vederbörande åklagare under åtal vid Göta trängkärs krigsrätt under yrkande att, enär Schyllander vid nämnda tillfälle varit vållande till eldskadan i kårens kanslihus och i sammanhang därmed gjort sig skyldig till tjänstefel, Schyllander måtte dömas till ansvar för vad han sålunda låtit komma sig till last ävensom förpliktas ersätta kronan genom eldsvådan uppkomna skador å kronans egendom med tillhoppa 3,078 kronor 75 öre jämte ränta å varje i denna summa ingående delbelopp efter 5 procent från den dag, krigsmakten visade sig hava utbetalt detsamma.

Genom utslag den 13 januari 1934 förpliktade krigsrätten — jämte det krigsrätten dömde Schyllander till disciplinstraff av vaktarrest i sju dagar — Schyllander att ersätta krigsmakten ifrågavarande kostnader med 3,078 kronor 75 öre.

Krigshovrätten, varest åklagaren anförde besvär under yrkande om bifall till sitt ersättningsyrkande i vad detsamma avsåge ränta, fann enligt utslag

den 5 juni 1934, varemot Schyllander ej ägde fullfölja talan, skäligt att, med ändring av krigsrättens utslag i vad talan däremot fullföljts, förplikta Schyllander att till kronan gälda ränta på sätt i målet yrkats med 5 procent å de särskilda i utdömda skadeståndet ingående belopp, kronan visade sig hava till skadans avhjälpande utgivit, från utgivningsdagen tills betalning skedde.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 6 oktober 1934, har Schyllander anhållit att av nåd bliva befriad från den honom ålagda betalningsskyldigheten. Till stöd för ansökningen har Schyllander bland annat anfört, att ett successivt uttagande av det utdömda beloppet jämte ränta skulle medföra, att han under lång tid framåt finge disponera allenast en ringa del av honom tillkommande avlöningsförmåner.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Schyllander vid den 14 juni 1934 företagen undersökning befunnits sakna utmätningsbara tillgångar till gäldande av det honom ådömda skadeståndet, ävensom att Schyllander, som den 25 oktober 1934 erhållit lön såsom fänrik vid trängen, dessförinnan allenast uppburit ersättning såsom surnumerär officer med 63 kronor 90 öre i månaden.

Arméförvaltningens artilleri-, fortifikations- och intendentsdepartement samt statskontoret hava i yttranden över ansökningen på anförda skäl tillstyrkt, att statsverkets förevarande fordran å Schyllander efterskänktes.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att N. G. Schyllander må befrias från betalningsskyldighet till kronan beträffande dels enligt Göta trängkärs krigsrätts utslag den 13 januari 1934 och krigshovrättens utslag den 5 juni 1934 utdömda 3,078 kronor 75 öre jämte ränta, dels ock ett belopp av 17 kronor 50 öre, samt att de belopp, från vilkas gäldande Schyllander sålunda befrias, må ur lantförsvarets räkenskaper avskrivas.

Stockholm den 12 mars 1935.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Carlsson* i Gävle, *Olof Olsson*, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Bergqvist*, *Nilsson* i Gränebo, *Oscar Olsson*, *Svensson* i Kompersmålå, *Asplund*, *Borell*, *Walles* och *Gustafsson* i Benestad samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Magnusson* i Skövde, *Jansson*, *Strindlund*, *Törnkvist* i Karlskrona, *Holmgren*, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson*, *Andersson* i Höör, *Svensson* i Grönvik, *Jonsson* i Eskilstuna och *Persson* i Fritorp.

Reservation

av herr *Strindlund*.